

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:			
Helyben:		Videkre küldve:	
Egy évre . . .	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	10 kor. — fill.
Fél évre . . .	5 . . .	Fél évre . . .	5 . . .
Negyed évre . . .	2 . . .	Negyed évre . . .	2 . . .
Egy órára . . .	1 . . .	Egy órára . . .	1 . . .
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **II. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petít sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Segítsük a székelyeket!

A nemes cselekedet önmagában rejti jutalmát és dicsőségét. Hétköznapi tucizat teremtés az, a ki a jót csak a jutalom után való sóvárgásból cselekszi, a rosszat pedig csak a büntetéstől és közmegegyezéstől való rettegésből kerüli . . . A szenvedő felebarátnak segítségül hívó szava, erkölcsi kötelesség teljesítésére felhívó szózat legyen minden jóra való ember előtt. Lehet-e a jó cselekedetnek nemesebb megjutalmazását elképzelni is, mint azt a lélekboldogító tudatot, hogy jót tettünk. És ha ehhez az erkölcsi jutalomhoz hozzájárul még a gyakorlati siker is, ha ideális céljaink eléréséhez, megvalósításához csak egy lépéssel is közelebb juthatunk a jó cselekedet által . . . akkor tettük a legjobbat, a legnemesebbet és legüdvösebbet, a mit csak ember tehet.

Nem minden idő és nem minden körülmény alkalmas arra, hogy az emberi jótettek eredményeikben üdvösek és hatásaikban erkölcsösök legyenek. Nem minden ember vagy nemzet méltó arra, hogy reá lelkünk szeretetének, becsülésének és jóindulatának drága kincseit pazaroljuk. Az em-

beri jóteteménynek, öntudatosnak s céltudatosnak kell lenni, különösen hogy ha a mikor megnyilvánul: egyszerű mind a hazáért, a közös édes anyáért is üdvös dolgot kell művelnie.

Honfitársaim! Szeretett barátaim! Soha szebb és magasabb alkalom nem nyílt ember előtt arra, hogy jót tehessen, mint mi tehetünk ma a szó legszentebb értelmében vett felebarátunkért, székely testvéreinkért, azok megmentéseért, mostoha helyzetüknek javításáért, nyomoruknak enyhítéseért.

Hogy nekünk mi a testvér székely nemzet, azt mindannyian tudjuk, érezzük. Ezer esztendő viharai nem temethették sirba ezt a népet, a legkétségbeejtőbb megpróbáltatások minden kísérteinek ellentállott, valahányszor mi érettünk, hazánk jólétéért, szabadságáért s becsületünk megoltalmazásáért sikra kellett szállnia. Együtt s egyért szenved, küzd és fárad a székely évezred óta a magyarral . . . Hazánk szent oltárán áldozunk, önmagunkat tiszteljük meg Isten és a nagy világ előtt egyaránt, — ha a székely népet — ezt a minden időben hűséges testvérnépet elpusztulni, elveszni nem engedjük . . . Az ő küzdelmük ma

élethalál küzdelem s a mi segítségünk — mentő cselekedet.

Hányszor volt a magyar nemzet az élethalál küzdelem nehéz próbái közt . . . hányszor készültek a megsemmisítő enyészet örvényeibe eltemetni a kérlelhetetlen hullámok bennünket, viharos évtizedek szörnyű tusái közt! És a mikor senkink nem volt a világon, a mikor mindenfől hálátlanná vadult elvetemült aljas nácziók fenyegető hóhérkezzei meredtek ránk — mindig volt egy törhetlen hű segítő-társunk, volt egy önzetlen igaz testvérünk: a székely.

Ez a nép, ez a hű testvérnemzet veszedelemben forog . . . és mi testvéri jóbort nyújthatunk feléjük, mi megmenthetjük őket.

Oh jertek, jertek Honfitársak! Tegyük jót azokért, a kik bennünket mindig oly önzetlenül, oly példátlan áldozatkészséggel szerettek.

Holnap vasárnap székely tudósok jönnek Debreczenbe, hogy bennünket lánglelküknek s fenkölt hazaszeretőknek boldogító melegével megtiszteljenek. Felolvasást tartanak a város háza nagytermében. Ismeritek már részleteit, tárgyát és célját ennek az ünnep-

Tolsztoj vallása.

A forrongó, haborgó érzületek, amelyek az elmúlt XIX. század közepén egész Európát megremegtették, de látha ő sikerrel nem jártak, azok számára, a kik a szellemi élet fejlődését figyelemmel kísérik, egy új és érdekes tárgyat vetettek fel: a vallással való elégedetlenséget és a törekvést arra nézve, hogy az ősi, krisztusi kereszténységhez visszatérjenek.

Hogy ez a törekvés nem új és nem elszigetelt, tudvalevő dolog. Európa- és Amerikaszerte egymásután keletkeztek különösen a múlt század közepétől olyan felekezetek, melyeknek létalapját főképpen az a nemzet képezte, hogy a fennálló felekezeteknél egyszerűbbeknek, jobban apostolinak, Krisztushoz közelebb állónak képelték magukat. Ezek a felekezetek természetüknél fogva számos oly dolgot is vetettek fel, a mely szükségképpen az állammal hozza őket összeköttetésbe.

Nem az Add meg a császárnak, ami a császáré elve vezeti őket, hanem a lehető legmerevebben ragaszkodnak a Ne ölj! parancsolatához és vonakodnak a fegyvert elfogadni, amelyet az államhá szervezkedett társadalom nyom a kezükbe. Ilyenformán ezek a legnagyobbbrészt egyszerű emberek által alapított, a gyakorlati élet igényeivel

nem számoló felekezetek lassan lejárták magukat és ma már jofórman csak ott tudnak megmaradni, ahol az állam, mint az Egyesült-Államokban korlátlan szabadságot ad e tekintetben alattvalóinak.

Ma ugyszólván az Egyesült-Államok és Oroszország az a két állam, ahol még vannak ilyen felekezetek. Természetesen a körülményeknek, amelyek a felekezeteket két ily eltérő néppel bíró, eltérő jellegű országban létrehozzák nagyon különbözőeknek kell lenniök. Amerika új felekezeteit a korlátlan szabadság, a gondolkodás, az angolok általános ismert biblia-olvasása, az utcai predikátorok, Oroszországát pedig a szláv népek általános vallási rajongása, az orosz népjellegben gyökerező misztikus vonás és parasztjainak vakbuzgó hite hozza létre.

Általában egy az eredetük ezeknek az orosz felekezeteknek. Egy olvasni tudó muzsik bibliához jut; olvasása közben addig nem ismert, vagy felremagyarozott világ tárul fel előtte. Rajongó lelkiületére csábítólag hat a krisztusi világ nemes egyszerűsége, az apostolok élete; nem ismervé, nem látva be a társadalmi viszonyoknak azóta való sokszoros megváltozását, gyarló erejére támaszkodva fel akarja idézni a letűnt és többé vissza nem tért világot. Boldog egyszerűségében a pénzosztás, a gazdagok vagyonának

felaprózása, a vagyonszűkösség, a prédikálás a szép szóval való meggyőzés elégnék látják arra, hogy vele Krisztus országát helyreállítsa. Majd mindegyik orosz hitújító megkísérelte ezt, varta a tőle kívánt eredményt, amely azonban természetesen nem jött meg. Felfogásuk a fennálló világról, az államról nem sokkal tisztább, mint Krisztus halászaió volt. Nekis még nem akadt Renan-juk, aki jellemzésüket megkísérelte volna, de föltétlenül bizonyosra vehetjük, hogy a bank munkája előttük éppen úgy meg nem engedhető, mint az apostolok előtt a pénzváltóé. A hivatalnok a csinovník szerintük éppen oly istenellenes foglalkozást üz, mint a galiléai halászok előtt. Éppen oly naivak, mint azok voltak s azt hiszik, hogy ők éppen oly könnyű szerrel teremthetnek új világot. Az orosz paraszt rajongó és ha rajongása egyszer új utat mutat neki, onnan többé nincs visszatérése.

Igy jött létre Oroszország számos felekezete. De így csakis Oroszországban, az orosz nép sajátos volta mellett keletkezhetnek új vallások. És ma Oroszországban százezrekre, sőt állítólag néhány millióra rug azok száma, akik a vallás megújítása címén ellentétbe helyezkednek a világi hatalommal. Hogy a duhoborcoknak, molokánoknak, az ige harczosaínak, a szutajevistáknak száma mennyire mehet, azt statisztika nem

lyes összejövételnek. Jöjjetek és legyünk ott mindnyájan, akik a magyar nemzet és magyar haza legbecsületebb, leghűbb és legjobb fiait, legönfeláldozóbb testvéreinkért, a székely nemzetért — tiszta erkölcsi nemes érülettel és igaz szeretettel viseltünk. Tiszteljük meg nagyszámu megjelenésünkkel a székely ünnepélyt, önmagunkat tiszteljük meg benne!

dr. Király Péter.

Névtelen levelek.

Ispotályt kellene alapítani a társadalom azon betegeinek, akiknek a más feje faj. Ezt a kórságot nem tanulmányozták a klinikakon, azt se alapították meg hogy bacillusok révén terjed-e, vagy a vernek megkeverése által? Pedig ez a betegség veszedelmesebb a hosszú lejáratu tifusznál vagy fekete himlőnél, amelyből valahogy csak kilábohat az ember, de a botrány kótyvasztás örökös nyavalyaja marad a társadalomnak, különösen pedig ennek a mi szűkebb világunknak: a debreceniek.

Az a sajátos tünete ennek a társaságbeli pestisnek, hogy nem az szenved meg a bajt, aki a beteg, hanem mások. Hogy a statisztika nyelven beszéljünk: egy-egy efajta kórságot után átlag kétszáz ember szenved.

Az ilyen betegek ideglázában teremnek meg a névtelen levelek. Kap belőle a vőlegény, akit a titkos joakarók óva intenek, hogy a menyasszonyt sziveskedjek hoppon hagyni mert különben a boldogtalansággal köti frigyét egy hosszú életre. Megörvendeztetik vele a feltékeny ferjét, akinek — esupa merő rokonszenyből és joakarathból — a felesége apró kalandjairól regélnék olyan bizalmas részleteket, hogy Feydeau se használta fel a hotel garnis-bonozataiban. Meglelik ezek a kedves, intim irások a hiva-

mutatja. Vallási kérdések iránt való fogékonyságot azonban nemcsak a parasztság körében tapasztalhatunk. A paraszt reformatorok munkájához meg más is járul. Az orosz irók, akik mindenáron el akarjuk magunkkal és olvasóikkal hitetni, hogy az orosz népek és az általa egyesítendő szlávoknak valami nagy világujító hatása van, ezt a hivatást a világ erkölcszellemei életének új alapokra való fektetésében látják. Amire a germán és latin népek geniusza nem volt képes, azt a szlávok van hivatva véghezvinni. Oly társadalomban, mint az orosz, az ily kérdések természetesen könnyen találhatnak visszhangra és amit ez irók csak vázolnak, hamar pozitív formában nyilatkozik meg. Jelszavak: a fennálló egyházak mellőzése és a krisztusi egyszerűség helyreállítása.

Ebben az egyszerűsége való törekvésben egy tocki kormányzásban élő paraszt-prófeta, Szutajev ment legtovább. Nem járt templomba, mert a templomot önmagában találta fel. Megtagadta az ortodox hitet, de nem alapított új vallást. Ő csak jó keresztény akart lenni. A kereszténység pedig nem az intézményekben, hanem az eszmékben, a szeretetben van lefektetve. Szutajev, fiai és követői számtalan zaklatást állottak ki az államhatalom részéről, de nem engedtek. Ma Szutajev hívei, ha nem is nagy számmal, de egész Oroszországban el vannak terjedve.

(Vége köv)

talfőnököt is. Gondja van Anonimus aszszonyságnak a hitelezőre is, akit felebaráti szeretettel nógatnak, hogy rántsa be adósát az anyagi romlás örvényébe, mert más sorsot nem érdemel. Megfőképen pedig a rendőr-főkapitánynak, a vizsgálóbíróknak, a királyi ügyészeknek és a minisztereknek az idejét aprózzák el az ismeretlenség homályában handabandázó becsület-zsebrákok.

Ha a névtelen levelek után írna meg egy ujkori Tacitus a ma történetét, alig beszélhetne tisztességes emberekről.

Ő, ma esupa finoman kiművelt kultúrlényekből alakul ki a szalon-élet, esupa előkelőség valogatott izlés, külsőleg esupa jószabas, esiszólt modor, elmés bók és szeretetreméltóság, de befelé a szívek eszelkek misztériumában — szörnyen gyanus sa lett az elegans gavallér is, meg a szépséges női dáma is. Minden parfümhöz fűződik valami kis parázs botrány, minden mosoly, zsurnak, minden toalet-érdekessegnek megvan a maga intimus kis története, amit suttogva beszél tovább a baráti készség.

Az előtt nyersebbek voltak, őszinték és becsületesek kifelé is. De másként is van ma! Párisi szokásokat mimelünk, bécsi szabónál varratunk, angol erkölcsökről reklamálunk — és érzéseinkben és gondolkodásunkban balkanilag adjuk a barbárt, — persze csak befelé.

Mert a társadalmi élet farsangi szinpadán esupa előzékenység, türelmesség es esupa jóindulat vagyunk. Mosolyogva parolázunk azzal az urral, akit kellő fentartással emeres börtönvirágnak vagy a családi élet banditájának tartunk, sugárzó arccal bókolunk a haziaszonyi kellem és baj előtt s titokban a hazi merleg matematikai esu dajáról suttogunk.

Kedvesség es szellemesség jellemzik ma a társasági asszonyt, leányt, aranyifjut, öreg urat, — de csak külsőleg. Szalónbani bálteremben, színhazban es mindenütt, aho, a jó társasághoz tartozók megfordulnak (nem is beszélve az utcáról, vendéglőről es kávéházról), megannyi comme il faut uri nőt es embert találunk, akik műveltek es es udvariasak; a hölgyek előkelők es bájosak: a férfiak lovagiasak. Aki azonban ismeri társadalmi életünk hátterét, melyben egyenlő szerep jut Falstaffnak es Mefisztóknak, az tudja csak mennyi hazugság es ámtás fogan meg ebben a hüzelgessel es illatszerrel telített levegőben.

Aki nemcsak néz es beszél, de látni es itélni is tud, az hamar észreveszi, hogy mennyi álnok képmutatás igyekszik egymást megtévesztetni es felrevezetni a bonton finom es diszkrét álarcza alatt. Mennyi visszaélt követnek is el a jó modor leple alatt a jóindulattal es a hiszékenységgel!

Hova lett a magyaros, régi jó társaság? A lélekből fakadó derű s a szívből sugárzó meleg szeretet? Alig akadunk a nyomára. Felváltotta a modern szellemesség: guny es a csipkebarsonyos gyanu, mely a becsületes lelkű ember arcába kergeti a vért, de azért sok szalónban kedves esemegének tartják. Éhes fül várja, mohó száj adja tovább. Olyan mint a kristálytartályban őrzött méreg. Külsőleg esupa ártatlan esmesség, ötletes szatira, vidám csipkedés, trefás guny. De valójában a becsület molyjait röpi szét, melyek belepik a családi tüzhelyet. Előpódnak az alkove függőnye mögé, a fehér leányzobákba, meghuzódnak az oltár mögött, mindenütt, ahol tisztaság van, erény es tisztesség.

A névtelen levelek galád árulkodásainak mindmegannyi apró férgei ezek.

Árulás II-ik Rákóczy Ferencz szent emléke ellen.

Debreczen, február 22.

A debreczeni daleylet 1898. év tavaszán utra kelt Konstantinápoly felé, fő czélul lett kitűzve az, hogy **II-ik Rákóczy Ferencz-nek** Konstantinápolyban a Benedictinusok templomában — továbbá a kisázsiai parton levő angol temetőben nyugvó **Guyon Richard**, magyar szabadsághősök sirja megkoszorúztassék.

Ezen czél annyira fel lelkesítette a daleylet tagjait, hogy az egylet rendkívüli közgyűlése a választmány rendelkezésére bocsátotta az egylet összes vagyonát es alapítványait.

A porpás nemzeti színű diszes szalagok már itthon elkészítették, a koszoruk pedig ott lettek volna beszerzendők friss virágokból.

Az egylet a Felsőleges szultánnak ajánlékokat is vitt s az elnök már a mellen vélte fityegni a **Török ordót**, mely után magyar honban oly hiába epekedik.

Azonban a koszorúzás elmaradt... es miért? — mert az elnöknek az osztrák nagykövet tudomására adta, hogy ha a magyar hősök emlékeinek megkoszorúzása megtörténik: vége az érdemjelnek, nem kap semmit.

Igy aztán a szép szalagok az utitöröndben maradtak, sőt midőn az egylet egyik működő tagja, Cziffer Nándor (tanuk az összes jelen voltak) az összes tagok nevében az ut fő czélja elejtésért az elnököt a **Guyon** sirjánál kérdőre vonta: őt az elnök nyilvánosan ott a temetőben lepiszkolta leszidta s töle a szólási jogot megvonta, későbbben pedig az egyletből kiüldözte. Es a debreczeni daleylet választmánya — amely a bukott klikk tagjairól áll — az elnök ez eljárása ellen egy szót sem szolt, sem a kiüldözött tagnak önigazolási védelmét meg nem engedte.

A **II-ik Rákóczy Ferencz** szent emléke ezen meggyalázásáért az elnök az osztrák nagykövet közben járására — **vérdíjjul** — megkapta a török fényes pitykét, melyet ő ünnepélyes alkaimakkor egy zöld pányván a nyakában czipel, s szabadon jár kel az os kollégium falai között, ahol az ifjuság épen most a **II-ik Rákóczy Ferencz szent emlékéért** rajong.

A közönség felrevezetése czéljából pedig az ittloni lapokban azon hirjelent meg akkor, hogy a szent hantok megkoszorúzása megtörtént. **Ez pedig nem igaz**, mert az elnöknek a fényes pityke előbb való volt a hazafiságnál s az egylet összes vagyona feláldoztatott a pitykéért.

Ezek után szabad legyen őszinte es határozott feleletet kérnünk a következő kérdésekre:

1.) Igaz-e, hogy a konstantinápolyi ut programjának főpontja a nemzeti hősök sirjának megkoszorúzása volt?

2.) Igaz-e, hogy a diszes nemzetiszínű szallagokat — az ott készitendő koszorukhoz — az egylet magával vitte?

3) Megtörtént-e a megkoszoruzás, a melyről az itthoni lapokban annak idején fennen dicsekedve számoltak el a jóhiszemű közönségnek?

(X.)

Az elkobzott pemetefü czukorkák.

(Levél a szerkesztőhöz.)

T. Szerkesztő Ur!

Több oldalról történt téves támadások készletnek alábbi sorok közlésére; kérem b. lapjában azoknak helyét adni.

Nem volt szándékom ez ügyben a nyilvánosság elé lépni, mert az orvos szövetség tenykedése csupán reám vonatkoztatik, de amennyiben az teljes következtetésekre szolgáltatott és szelvényeket ezután is okot, nyilatkoznom kell.

En egész önzetlenül, mint hasznos dolgot ajánlottam Borsy urnak a pemetefü czukorkát készített évek előtt.

Tettem azt abból az alkalomból, midőn a hazai ipar érdekében indított mozgalomhoz szólva, felhívtam a n. e. közönség figyelmét az idegen gyártmányú gyógykezelések, gyógyvizek és gyógyboroknak lehető kiküszöbölésére a hazai forgalomból.

Tettem pedig az okból, mert ebben is egy ily speciális magyar és belső gyártmányt véltem előállítani, mely e nemű gyártmányt külföldi gyártmányval fog sikeresen megküzdeni.

Ez sem ágában sem volt nekem akkor, hogy ez még valamilyen nevémmel együtt fog említettetni és az orvos szövetség elé is kerülhet.

Eszem ágában sem volt, hogy ily ártatlan, nyíltan vállalt összetételű czukorkát valamelyik hatóságunk kifogásolni találja midőn 100 és 100 idegen provenientiaja gyártmány van városunkban is elterjedve, hogy minden füszerből nyalábszámra szedheti össze azokat a rendőrség, ha kedve tartja.

De haj! nagy a külföldiek élelmessége ha a mi zsebünkben kellek elmozdítani kezdte nyulik a kezük. Ők hamar módját ejtették, hogy saját ide vonatkozó törvényeink gyaróságával sujtsák agyon e hazai gyártmányt.

Amint a Borsy czukorkája tét nyert, módját ejtették előbb ijesztés majd fenyegetéssel őt attól eltiltani, míg ők markukba nevetve annál örültebben hirdették a magukét.

Csak természetes hogy én az ügy iránt érdeklődtem és Borsy ur hozzám is fordult tanácsért.

En első sorban minden gondolható lépést megtettem vele gyártmánya érdekében. Vegyelemezte úgy a városi mint az országos vegyesekkel, mollyel aztán felment a m. kir. b. miniszteriumhoz, de ott csupán a gyártás és forgalomban tartásra kapott engedélyt, gyógyjavolni azt csak orvos lehet hivatott.

Hogy ezt tehesse hosszas kérésnek engedve, mintegy erkölcsi nyomás alatt (hiszen én ajánlottam a készítést) megengedtem, hogy ream hívá'kozhassek, arra közjegyzői meghatalmazást is adtam, kikötve ha ne talán az orvos szövetség ebben részemről reklamot találna, én ismét elvonom azt.

Az orvosi szövetség, orvos társadalmi és etikai kérdések elbírálására elsősorban hivatott és midőn én abba beléptem sőt létesítésénél buzgón közre is működtem, tisztában kellett lennem, hogy adott esetekben

alávetem magamat határozatainak azt tetteim bírájával önként vállalom.

Igy került ez ügy a szövetség elé tisztán orvos etikai részének elbírálása czéljából.

A szövetséghez e tárgyban beterjesztett jelentésemet sajnálatomra nem közölhetem, mert nincsen birtokomban; de a határozatot elmondom: A debreczeni f. orvos szövetség nem tartja az orvosi tisztességgel összeférőnek általában, hogy az ily reklam czélra szolgáló hirdetésekhez orvos nevét odaadja.

Erre én mint fent jeleztem a szövetség határozata előtt meghajolva, kijelentetem, hogy én nevémet elvonom; de arra kértem a szövetséget, tegye megfontolás tárgyává nem-e tudnak Borsy urnak az iparosnak valami módon lehetővé tenni czukorkája készítését.

Enek tárgyalásába becsátkozni a szövetség sem szükségesnek, sem illetékesnek nem tartotta magát, tehát állást sem foglalhatott.

Az orvos szövetség az én jóhiszeműségem nem vonta kétségbe, annál kevésbé vonhatom én az övét; mert tudom hogy az semmi néven nevezendő kifogást nem tett és nem tesz a czukorka készítése, még hirdetése ellen sem, csupán az orvosnevet kifogásolja.

A szövetség határozatának magamat alávetve nem zárja ki, hogy én az ügyet felvetve víve meg ne kíséreljem az országos szövetség útján miniszteri határozatot provokálni, mely minden olyan hirdetést, mely gyógyjavallatot vagy haláliratot tartalmaz, szigorúan tilt.

Szerintem a szövetség bona fide eljárásért ez esetben nem csak az orvosok; de az egész közönség hálaája és nem támadása illeti majd meg ha sikerül végre ama néha bosszantó, sokszor terhes, de csaknem mindenkor szemérmetlen különösen külföldi reklamokat beszünttetni.

Ha ez meg lesz, szent lesz a béke, mert a Borsy-féle pemetefü czukorka egyenlő eszközökkel felveheti és fel is veszi a harcot a külföldiekkel.

Borsy nem fog hiába pénzt kidobni, mert neki ebből kevesebb jutott, mint a mi zsrunkon hizlalt osztrak gyárosoknak.

Borsy ez esetben könnyen nélkülözheti az én nevémet, melyet szives örömet igazán csak akkor vonna el, mert Isten látja lelkemet nem saját reklam czéljaimra adtam oda.

A t. főorvos ur és rendőrség eljárását én nem vagyok hivatva kritika tárgyává tenni, mert arra megvannak a hivatott felső fórumok, gondom lesz rá, hogy ez ügy valamennyit megjárja.

Tisztelettel

Dr. Burger Péter.

SZÍNHÁZ.

A Sasok.

(premier)

Mig Rákosi Viktor, mint hajdusági képviselő az országban hatalmas bezárddal védő nemzeti a magyar államhatárral packázó nemzetiségekkel szemben, addig alteregója, az örökké vidám sipulusz a színpadon az ellenfel kezéből kiesikart fegyverrel nyert döntő esatát a magyar szellem dicsőségére. Ott a szó hatalmával, itt ötleteivel és kifogyhatatlan vidámságával. Sokan szemére szörták neki és társának, hogy a francia mesterektől eltanult fogásokkal építi föl darabjait, azzal ér el hatást. Nos hát igen. Alkalmazza a hajdulegény, módszerét, aki bot nélkül megy a verekedésbe,

az ellenfele kezéből csavarja ki a husángot s azzal mutatja meg, mi a magyar virtus.

Soha talán fenesebb ötlete nem volt Sipulusznak, mint mikor összefogva Gutival a franciaktól ellesett mesterfogásokat alkalmazva megírta nezsissikerü bohózatát a Napoleon öcsémet.

Peldátlan siker követte ezt a vállalkozást. az egész ország színházjáró közönsége nagy meglepetéssel látta, hogy nini hiszen, azok az utóélettel len technikai francia bohózatok nem olyan utóélettel lennek, csak arravaló ember kell hozzá, aki elég ötletes és főleg elég ügyes legyen, velük egyenlő értékűt teremteni s ezzel a nagyközönséget egy csapással meghódítani. Miért növelje a mi lelkeseidünk idegen író dicsőségét, mikor ugyanoly, vagy még különbb hazai termékek juttathatjuk az elismerést hirt és dicsőséget. Bizony mondom, ezzel a hódításával Sipulusz méltó lett Rákosi Viktorhoz, mer a magyar ötletemesség, a magyar humor, a mi fajunk szelleme nyert és magyar az ő darabjainak diadalával.

A külső fogásokat, a darab technikai részét idegenből vette, mert mestereket a francia bohózat íróknai jobb mestereket nem találhatott, de lelkeben, alakjaiban s különösen eredeti ötleteiben megmaradt magyarnak. Az ő saját-ágos humora, az a bizonyos sipulusz elmésség — nem tudok rá alankalmasabb kifejezést — mely az egymástól váratlan eső, egymásnak ellentmondó fogalmak átalánosságokapcsolásával ingerel minden igazi magyar humor hamisítatlan alakja. — Ott csillog népmeséinkben, az alföldi paraszt nép trefás kötődéseiben és találós kérdéseiben. Ezekkel a lehetetlen ötletekkel a legkomorabb emberből is kiesikarná a harsogó kacagást.

Bőveben ontja őket a Sasokban is. És hozza egy nagyon megszívlelni való komoly alapeszmét juttat érvényre s eonyiben ez a darabja fölülte áll az előbbieknél t. i. hogy a férj feltékenysége még a legjobb asszonyt is más férfi karjaiba vezetheti örökös zaklatásaival. Meseje röviden ez. Forray Gábor építész (Szabados) folytonos gyanúsításaival a végsőig keseríti kedves és hűséges nejét (Takács Mariska.) Segédével Bukiesesal (Makray), aki, mint buta de becsületes technikus egyike a legjobb figuráknak a darabban, egyre gyanus ok után fürkés. Végre egy végzetes tévedés folyamán azt hiszi, hogy föltalálta neje kedvesét az országos híru athletában, Sas Ferenczben. Ezzel végződik az első fölvonás. A második a Sasok lakására vezet el bennünket. Nagyszerű életből kimetszett jelenettel kezdődik. A három Sas testvér: Ferencz (Udry) Viktor (Szöke) és Barnabás (Sziklay) kilele adják az előkelőt, járnak zsurokra, színházba, otthon azonban maguk főznek és vasálnak. hogy a szűkös jövedelemből kijöjjenek. Jó testvéreként szeretik egymást, sőt a bohém természetű végzett földesur testvérüket, Barnabást zsebpénzzel is ellátják. Ide siet a feltékeny mérnök és a dolo. ban teljesen ártatlan Ferenczcel goromba levelet írat feleségének, melyben állítólagos viszonyukat fölbontja. Ezzel nem-hogy megmentené a bási békéjét, hanem még maga hozza össze vele a feleségét. — Azonban csakhamar kiderül a tévedés, mely annyira meggyőzi neje ártatlanságáról, hogy teljesen megváltozik, úgy hogy a harmadik fölvonásban, mikor pedig mar lenne oka a feltékenységre, eléri a tragikomikus végzet és vakon bizik neje hűségében, holott csaknem megtapogathatja a akarja nyitni a szeméit, a hazából is ki löki.

Azonban, hogy ez a mese mily mulat-

ságos mennyi ötlettel van kisújtásozva, mily sok vidám jelenettel van tarkítva, arról csak annak lehet fogalma, aki végig nézte. Egy estére való pompás mulatságot ad, amellel, akinek a feltékenységre hajlama van, tanulhat is belőle.

Az előadás általában összevágó volt. A főszerepben Szabados jeleskedett, játéka gondos tanulmányra vallott, azonban nézetünk szerint az első felvonás feltékenységi jeleneteiben nagyon is nyers és darabos volt. Félő, hogy így karrikatura lesz ebből az alakból, pedig nem annak van szánva. Takacs Mariska kezdi levetni megszokott modorosságát. Tegnapi alakítása a legsikerültebb valamennyi eddigi közt. Elegans ruháiban igen csinos és kedves volt. Odry, mint Sas Ferencz, szintén jól játszott, ugy mozgólataiban, mint beszédében kellő biztossággal tudta elénk állítani az előkelő sportembert. Sziklay és Makray, az előbbi mint Sas Barna, az utóbbi, mint Bukies Julián sokszor fakasztották kacagásra a közönséget élvezetes játékaikkal. Szabó Irma Bartáné és Sarkady szintén a legjobbat adták kicsiny szerepeikben. Ha a további előadások folyamán az összejáték is kiesiszolódik, a legelvezhetőbb darabok egyike lesz.

(—s—c.)

NAPI HIREK.

Istentiszteletek.

Holnap vasárnap az ev. ref. templomban a következő lelkészek vezrik az istentiszteletet: Nagytemplomban: Diesöfi József lelkész. Kistemplomban: Szabó Bertalan s. lelkész. Kossuth utcai templomban: Mitrovics Gyula lelkész. Ispoly templomban: Könyves Tóth Kálmán lelkész. Csapó kertben: Kovács János népiskolai felügyelő.

Az agostai hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

Hátrább az agarakkal.

Rainer főherczeg aranylakodalmára tudvalevőleg oda tolakodott a magyar kormány, sőt be ugrasztotta a magyar képviselőházat is, hogy üdvözlét küldjön a jubiláló főherczegi pártnak.

Barabás Béla váltig ellenezte is pártunk nevében a loyaltási tulbuzgókodást, igen találóan vetve fel a kérdést: mit keresne a magyar nemzet annak a Rainer (vagy hogy hívják?) főherczegnek az öröm-ünnepén, a ki tudunkkal sohasem vett részt a magyar nemzet semmi örömében, sem maga illet minékünk hosszú élete folyamán ugyan nem okozott.

Mindegy no. Hát elmentek. Ott volt valamennyi magyar miniszter, a kinek csak valami nehezebb nyavalyája nincsen. Sütkeztek a legfelsőbb kegy boldogító sugaraiban.

S mi történt?

Talán első helyen fogadták a magyar nemzet üdvözlétét vivő magyar kormányt? Dehogyan: — l e g u t o l j á r a .

Legelsőnek a magyar faló komiszt és beestelen Luéger nyert bebocsátást, a bécsi külvárosok szenyéből fő-

polgármesteri székbe felvergődött szélhámos, a ki Bécs város anti-emitá deputátóját s ajándékát vitte ő fensége elé. Azután jöttek (még mindig nem a magyar ministerek, hanem) a bécsi iskolás gyerekek; utánok a wieden bürgerek, ezek után a bécsi tudományos akadémia küldöttei, — s legeslegvégül legutolsónak bekullogtak a magyar kormány s a magyar nemzet képviselői: a mi legloyalisabb ministereink. Hát bizony nekünk csak h á t r á b b a z a g a r a k k a l !

A magyar sajtó jóformán agyonhallgatja ezt a dolgot, s van is némi igazságuk. Jobb nekünk tűrnünk, halgatnunk és várnunk, majd mikor nekünk is alkalmunk nyílik megmutatni, hogy — h á t r á b b a z a g a r a k k a l !

B. J.

A guti magfák eladása.

Jeleztük, hogy egy budapesti Singer nevű czég ajánlatot tett a városi tanácsnak, hogy a guti magfákat — melynek eladását végkép levette a napirendről a januári közgyűlés — 278.000 korona becsárát megadja a magfákért. A tanács foglalkozott az ajánlattal s azt határozta, hogy abban az esetben, ha a budapesti Singer czég az erdőmesteri becsáron felül ad be egy újabb ajánlatot s biztosítékul óvadékot is tesz le a hazipénztárba, ajánlatát a közgyűlés elé terjeszti, ellenkezőleg ad acta teszi ezt az ajánlatot.

Társasvacsora a székely vendégek tiszteletére.

A Csokonai-kör a körünkbe érkező székelyi írók és képviselők tiszteletére társasvacsorát rendez a felolvasó ülés estélyén, vasárnap este a Bika egyik éttermében. A székelyeste előkészítő bizottsága nemcsak a választmány tagjaira számít, mint résztvevőkre, hanem a helyben lakó székelyekre és székelyaköire, hanem a Csokonai kör tagjaira általában, sőt reményli, hogy Debreczennek körköteleken kívül álló művelt közönségéből is sokan, férfiak és nők egyaránt megjelennek a társasvacsorán, hogy így is kifejezésre jusson Debreczennek a székelyi írók iránti tisztelete és a székely ügyért való érdeklődése. — A társasvacsorára jelentkezhetni Kardos Albert titkárnál (Realiskola u. 4.)

Az állomás építése.

A debreczeni állomásnak eddig volt egy hosszú és széles fedett csarnoka, a mely alatt a vonatok eddig megállottak s a legzsimankósabb időben sem ázott meg a ki- és beszálló közönség. A mostani építkezésnél lebontották ezt a födém szerkezetet, amint hivatalosan nevezik. E tekintetben felterjesztéssel éltek, a melyben fejtegeték különösen közegészségügyi szempontból a födém szerkezet szükségességét s rámutatva egyes városok állomásaira, kérték a „födém szerkezet” újból leendő felépítését. A kereskedelemügyi miniszter azonban a kérelmet nem teljesíti, mert közegészségügyi tekintetben nem találja kellőleg indokoltnak, köz-

biztonsági szempontból pedig nem látja szükségesnek a fedett csarnok felépítését. Egy hosszú, fedett folyosó lesz az állomás s az a miniszter szerint elég.

Értesítés.

A katonai és illetőségi ügyosztálynál a hivatalos helyiségek takarítása miatt folyó hó 24-én, vagyis létfőn hivatalos óra nem tartatik. Miről az érdekeltek ez uton értesíttetnek.

Presbyteri gyűlés.

A debreczeni ev. ref. egyház 1902. évi február hó 23-ik napján — vasárnap — délelőtt 10 órakor az egyház tanácstermében Presbyteri gyűlést tart.

Magyar ruha magyar táncz.

Az enyhe időben már sűrűn lehet látni a magyar ruhás ifjakat. Simul a zsinóros, sujtasos atilla, mindegyik egy-egy dalia benne. Mintha rég eltűnt idők fiatal tetterős alakjait látná magaelőtt az ember és bizony nezik is titkos epedéssel a lányok, a bécsi seimes, lorgnettás sugarasszonyok. Egy-egy öreg bécsi pedig, a kinek reszket a keze, es már szép hófehér a haja, megáll, es valami könyfélélt törül ki a szeméből:

— Lelkem fia, valami készül, valami csodás nemzeti ebredés lesz, de én már azt nem érem meg . . . De lesz . . .

Most pedig az ifjuság a nemzeti visélet mellett fölkarolja a mi szép magyar tánczunkat, a körmagyart, palotást es annak a szép magyar csardásnak egy régiebb szebb alakját.

A jövő héten s z e r d á n megkezdődik Alföldi Károly táncziskolájában a tanulás, Debreczen város nemesielkü, intelligens leányai már is szép számmal igérték meg, hogy pártolni fogják az ifjuság e törekvését. Ez uton is szólunk a magyar édesanyák szívéhez, akiknek szíve a hazafias lelkesedésben, a nemzeti törekvésekben mindenkor osztályrészes volt a miénknek.

A közönség figyelmébe!

A városi adóügyosztály 1. emeleti hivatalos helyiségeiben es pedig adóügyi iktató, hadmentességi nyilvántartás es irodában f. évi február 22 es 23-án tisztogatás miatt tisztogatás miatt a hivatalos munka szünetelni fog. Az adóiktató es pénztári helyiségekben az adószedés háborítlanul folytatatik.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek: Kántor Ferencz—Ungvári Erzsébet, Osvát Vilmos—Horváth Erzsébet, Fekete János—Szabó Eszter, Szél Mihály—Vad Mária, Sáradi Bálint—Fábján Juliánna, Nagy József—Nagy Erzsébet, Deák József—Jambor Mária, Kincses József—Feuerabend Mária, Kaufmann Sándor Steiner Leonara, Kapusi András—Kovács Margit, Kovács János—Nagy Zsuzsanna, Jenei Péter—Szabó Zsuzsanna, Bajdor Lajos—Bíró Juliánna, Magyar Mihály—Dobai Lidia, Vig Mihály—Hadadi Klára, Sütő Sándor—Barta Juliánna, Nagy Mihály—Csáki Juliánna, Balogh János—Barna Juliánna, Szépe Lajos—Törő Karolina, összesen 19 pár.

Ugyanezen idő alatt a következő halálozás. eseteket jelentették be: Dunda Lajos 14 éves napszamos, Hajdu Karoly hiv. szolga 35 éves, Petricz Péter 22 éves köz. honvéd, Montlika István 63 éves napszamos, Kádár Gyula 2 éves gyermek, Halasi János 4 hónapos csecsemő, Tóth Sándor 36 éves kefégyári munkás, öz. Szilágyi Péterné szül. Gyökös Zsuzsanna 63 éves háztartásbeli, Szendrei Erzsébet 5 éves gyermek, Bakóczy Ferencz 3 hónapos csecsemő, File Istvánné szül. Budaházi Borbála 77 éves háztartásbeli, Gál Imréné szül. Kovács Zsuzsanna 33 éves háztartásbeli, Nagy Balint 52 éves napszamos, Kiss Eszter 9 éves tanuló, Nagy Károly 22 éves kőműves segéd, Szalóki József 57 éves gőzmalmi munkás, Aszódi Anna 2 éves gyermek, Tóth János 62 éves kisbirtokos, Hegedűs János 76 éves napszamos, Szentés József 15 hónapos csecsemő, Beke Istvánné szül. Makai Sara 36 éves háztartásbeli, özvegy Dalmi Istvánné szül. Boros Sara 87 éves kisbirtokosnő, Varga Imre 45 éves napszamos, Balla Karolyiné szül. Klímó Karolina 59 éves háztartásbeli, Varga Jánosné szül. Hadházi Zsófia 34 éves háztartásbeli, Szabó Béla 10 napos csecsemő, Olajos József 21 napos csecsemő, özvegy Crünvald Salamonné született Fischer Lina 66 éves háztartásbeli, Szabó Ilona 18 éves varrónő, Erdei Péter 3 éves gyermek, Markus Béla 19 éves napszamos, Kis Péter 16 hónapos csecsemő, Fülöp Sándor 3 napos csecsemő. Összesen 33. Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 52 születési esetet (22 fiú, 30 leány) jelentettek be, úgy a születések 19 el multak felül a halálozásokat.

A Csokonai kör székely vendégei.

Azt a nagyfontosságot, melyet a fővárosban tulajdonítanak a Csokonai Kör holnapi székely-estéjének, mi sem bizonyítja inkább, minthogy a felolvasó ülésre a szereplőkön kívül bejönnek a székelységnek legkiválóbb irodalmi és politikai vezetői. Benedek Eleknek a Csokonai-Kör titkárához érkezett tudósítása szerint rajta kívül jönnek: Jakab Ödön, a Kisfaludi Társaság tagja, Gaál Mózes a kedvelt ifjúsági író, Jancsó Benedek, a híres publicista, Földes Géza, a Nemzeti Iskola szerkesztője, továbbá Bedő Albert nyugalmazott államtitkár, Györfly Gyula, Ugron János, László Mihály és Fajer Antal orsz. képviselők, a kikhez eset leg meg többben csatlakoznak. A Csokonai-Kör vendégei valamennyien a vasárnap déli gyorsvonattal érkeznek és a debreczeni állomáson a választmány tagjai fogadják őket.

Czigánybál Debreczenben

A „Korona” című táncsteremben és összes helyiségeiben nagyszabású fénves cigány bált rendez Kiss Gyula zenekar vezető. Belepti-díj személyenként 1 korona. Kezdeté este 8 órákor. Vége viradatkor.

Közgyűlés.

A Debreczeni cipász-csizmadia munkások és kisiparosok szakszervelete f. hó 23-án d. u. fél 3 órákor tartja rendes évi tisztújító közgyűlését, melyre a tagok, valamint az érdeklődők ezuton is tisztelettel meghívottak. A választmány nevében Széplaky József egyleti elnök, Varkoly Gyula jegyző.

Debreczeni rövid hírek.

A szerelmes szobaleány öngyilkossága. Sándor Rozália 18 éves szobaleány Kerek Géza földbirtokos házában szolgált s szerelmes lett a szomszédban egy fiatal emberbe, ki sehogysem akarta viszonzozni szerelmét. E teletti elkészeredésében a szobaleány 12 csomag gyufaoldatot ivott meg, Haldokolva szállították a kórházba. — **Eltűnt**

szabósegéd. Egy családos szabósegéd eltűnését jelentettek tegnap a rendőrségen. Chmelár József ez a szabósegéd. E hó 15-én tűnt el hazulról, levelet hagyott hátra, a melyben azt írta, hogy azért megy a nagy világba, mert nem tud megéini. A rendőrség országosan körözteti az eltűnt szabósegédet. — **Szepessy Gusztáv balesete.** Szepessy Gusztávot, a debreczeni 48-as honvédegylet tisztelben s szeretetben álló agg elnökét, városi hivatalnokot tegnap mikor a Péterfia-utcán hazafelé igyekezett, szélhűtés érte. Az öreg urat, kinek állapota nem életveszélyes, lakására szállították. — **Öngyilkosság patkányméreggel.** Harangi Julia, dr. Varga Emil ker. orvos szobalánya valahonnan patkányméregget szerzett s azt beszédte. Még élt, mikor a kórházba vitték, de öngyilkossága oka felől nem akart felvilágosítást adni. Par órai szeavedés után meghalt.

Állattalajdonosoknak.

A nyári időszakban a háziállatok közt különösen sertések, juhok, baromfiaknál gyakrabban mint bármelyik évszakban időszerű járványos betegségek lépnek fel. Igen ajánlatos tehát ezek ellen idejében alkalmas praeservatív szereket alkalmazni, mint a mitőknek a Kwizda-féle marha táppor, a Kwizda féle baromfi por, Kwizda féle sertés por, Kwizda-féle has-hajtószer juhoknak évek óta beváltak. — Mint határos fertőtlenítő szer istállók számára igen ajánlatos a Kwizda Ferencz János czeg által Korneuburgban forgalomba hozott kreolin (javított kreolin).

Táncvizsga.

Márczius hó 1-én. szombaton Alföldy Károly és fia az Arany Bika szálloda dísztermében táncvizsgát rendeznek. Belépő díj személyenként 2 korona, páholy-jegy 2 korona. Páholyba menőknek személy jeggyel is el kell látni magukat. Kezdeté este 7 órákor. Jegyek előre valthatók Szentkirályi Tivadar díszmáru kereskedésében.

Ezrivel terem a fáa a meg

mondja Petőfi. Ezrivel terem az utanzata is minden kedvelt készítménynek, úgy hogy sok utanzat tulajdonképen a legnagyobb dícséretre a jó árunak, de mégis kellemetlen, mivel a vásárló közönséget felrevezeli. Szerencsére a valódi penetefü cukorkát könnyű megkülönböztetni minden utanzattól, mivel a valódin mindenkor rajta van a készítő Réthy Béla néveláírása.

Baksert csapolnak.

vasárnap a regelihez és a délutáni uzsonához a Dréher-sörksarnokban, Bécsi virsli érkezett, továbbá: 1. liter jó kerti bort 26 krajczárért mér Markus.

Táviratok.

A képviselőház ülése.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, február 22.

A Haz mai ülésén Lurtz Károly napirend előtt felszólalt és Rákosi Viktor vádjaira reflektált.

Védi a szászokat, mert szerinte otthon sem beszélnek másképen mint itt, tehát a szász nép... (Óriási zaj)

Komjáthy: Hol van szász nép? (Kiáltások: Nem lehetnek.)

Lurtz a szászok és maga érdekeben tiltakozik az ellen, mintha ők magyarellenes politikát üznének, ha sérelmeik vannak orvoslását csak otthon keresik, a magyar hazával érznek, mellyel 800 éve együtt örültek és szenvedtek.

Bartha Ödön: Önöknek 2 hazat adotti az Isten.

Lurtz Károly ezafolja Rákosi vádjait, de a Cenk hegyen emelt millenniumi emléknél történt állásfoglalását bevallja.

(Zugás és zaj mindefelől)

Utána **Lukács** pénzügyminiszter polémizált a költségvetési vitában eddig felszólalt szónokokkal. Különösen élesen támadta Csavolszkyt.

Csavolszky szándékosan valótlan mérgezett golyókkal támadott, é nem követi. A költségvetés realitását igazolja a külföld elismerése is. Ajánlja elfogadásra.

Szünet után **Vészi** felelt Rakovszkynek az angol miniszterek nyugdíja ügyében.

Majd **Rákosi** Viktor kért szót. A Korödi Lurtz beszédje alatt nem volt a házbán. Hiába védekezik a szász képviselő a hazahatlanság vádjá ellen, — az ellenkezőt bebizonyítani nem tudja.

Számos adat áll rendelkezésére. Korödi, Lurtz képviselő a Lurtz nevet is magyaros hangzású neve ellensúlyozására használja.

Felolvassa a Kronstädter Zeitung ama cikket, a melyben a szászok a magyarokat **vad barbár hunoknak** nevezik.

Elap **Petőfit és a magyarokat vad hazaárulóknak** nevezi, kik az egyseges császári birodalom ellen fellázadtak.

Ziegler Regina költőnő volt az, ki nem jelent meg az említett magyar unnepeken, sőt állítólag ő írta az alávaló kirohanásokat a magyarok ellen.

A szászok kétszínű politikát üznek, magukat zöld szászoknak nevezik, de vigyazzanak, mert ha a magyar nép elveszti türelmét: a zöld szászok megkékülnek.

Egyebiránt legközelebb bővebb adatokat bocsát az országghaz rendezkedésére. melyek megvilágítják a szászok hazafiságot.

Korödi Lurtz mentegetőzött, de gyenge érvelései elvesztek a zajban.

Rákosi beszédje oriasi tetszést keltett minden párton s számosan üdvözölték a Ház tagjai sorából.

Kovács Gyula h.-szoboszlói képviselő interpellációt jelentett be, az alsó szobolési tiszai ármentesítő tarulatnak lapunkban is szellőztetett visszajelése ellen.

Csavolszky pedig a cukorprémium ügyében interpellált.

Rákosi Viktor üdvözlése.

Rákosi Viktor, a h.-nánási kerület népszerű képviselőjének a minap az országban elmondott hazafias beszéde, melyben a szász képviselőkről s a szászokról rantotta le a leplet, az országban élénk tetszésre talált. Az ország minden részéből üdvözlő sürgönyökkel árasztják el. Ma a brassói magyaroktól kapott üdvözlő táviratot a szászok elleni hazafias beszédeért a h. dorogiaktól pedig a magyar liturgiaérdekében elmondottakért üdvözölték.

Levél H.-Böszörményből.

febr. 21.

Néha újságot is olvasok, az országos képviselő választások idején meg mindennap megroszkározom 10 fillért és vettem egy „Egyetértést” elolvastam belőle a választások eredményét, sőt azt is megtudtam, hogy mintegy 55 mandátumot támadtak meg kérvénnyel. Ezt csak azért említem meg mert úgy gondolom, hogy ilyen helveken nagyban kilehetnek élesedve a politikai ellentétek. Pedig igazán csalódtam. A mulkor egy olyan

kerületbe voltam, hol a vizsgálat folyt a petíció folytán. És mily örömmel tapasztaltam, hogy a polgárok közt ez nem okoz ellentétet. Jöjjön hozzánk a kuria, meglátja hogy a szemfogatól megfosztott farkas nem oly dühös, mint itt a kormányt támogató magát szabadelvűnek mondó, de lényegében sziveben függetlenségi erelmű családi part.

Itt esőzt is politikai irányzat szerint választanak és ez a küzdelem ott van mindenütt, még a legkisebb testületben is. Munkánk, birkoznunk és „hol fel a kezek, hol le a kezek.” Csak a kaszinó volt ment a politikától a család támogató kormánypart ide is becsomposztta, mert időn minden politikai ezeltat nélkül a kaszinó óriási többsége (dr. Szavago Gabort elnökevé választotta) — a ki a függetlenségi part elnöke is — dr. U. Szabo Lajos vő, Paksy Karoly ipa, dr. Köver Gábor vőjelölt, Köver Antal sógorjelölt, i. Fazekas Gábor nagybácsi és még egynehányan azonnal kitépték a kaszinóból. No persze a kitépés nem tette meg a kellő hatást, hiszen ők 22-re számítottak és tízig se vették fel. Azt hiszem visszajönnek, jól teszik. Ez a tündetes dugába dőlt, csak keserű lapdacsként szerepelt, mely a száznak ártott, de a jogyomrot meg nem rontotta.

Hiszen 67 óta elismert kormányparti emberek voltak a kaszinó élén és a 67. óta soha eszébe nem jutott egy 48-as embernek sem azért kitépni e most mert véletlenül, politikai tendencia nélkül 48-as ember került a kaszinó élére; ők egynehányan elvonultak.

Éreztetik is hatalmukat azóta mindenütt, hol terük van így nevezetesen a presbyteriumban és a városi közgyűlésben.

Történt ugyanis, hogy a képviselő választás előtt a tanítók közül a kik fat nem kapnak 3-3 öl fat kérnek a várostól.

Paksy Karoly a kormánypart vezére azt mondta: en tudom mi a tanító munkája, mert magam is foglalkoztam tanítással, meló a tanító hogy anyagilag más adozat arán is támogassuk, kerven a közgyűlést, hogy teljesítse a szerelmet. A közgyűlés többsége nem teljesítette azt.

A választás után rendszeresen, pályázati hirdetésben kitett ígéret szerint e ölépelt volna 3-3 öl fa javadalmára két tanító. Az Isten bűnű ne vegye, dr. Benedek Jánosra szavaztak. Beadták a kérelmet és Paksy Karoly azt állította, hogy a város adja a fat, de az egyház oda teszi a hova akarja: fűttesse belőle a polgari iskolát és ne adjon fat többet a tanítóknak és tanároknak. És meglett. No nem bosszu ez?!

Ha valamelyik nap mi történt? Takarékpenztári közgyűlés volt. Alapszabály szerint az 5 éven át f. gyűlt tiszta övedelem jöteknony ezeltokra és a tisztviselőség jutalmazására fordítandó. Igen de a tisztviselők közül a főkönyvezető 48-as, a pénztárnok 48-as, a segédkönyvezető a függetlenségi Frank Inre ügyvéd leánya. Ez pedig bűn a családi part előtt. Az igazgatónak nagy érdeme van: nem szavazott Dr. Benedekre, sem ellene. Meg talán megnyerhető, gondola Paksy, ha másképpen nem, 1000 ft. kárpótlás díjjal, ledítványozta tehát, hogy a többi ne kapjon egy fillért sem, csak az igazgató 5 évre visszamenőleg 2-200 ft. és jövőben minden évben ennyivel többet. No, meg is lett volna de Levai ügyvéd tullicizálta, ő nem bizott az igazgatóban sem, mert az már a 48-asokkal is tartott, azt mondta tehát: egynek sem. És így lett.

Felbuzdik a sértett tisztviselők a sérelmes határozatot. Mit fog mondani az igazság hajlekony paripaján lovagló felső-eg: majd ráessünk.

Társadalmi övintezkedésünk itt minden téren politikai határozatok közt mozog. Több

kormányparti vezéreink rendszeresen besugók felett rendelkeznek, a kik, az elejtett szavakat is behordják. Boldog a néma, mert azt nem desavu lhatják.

Óriási baj is a függetlenségi part nyeresége, hiszen szemekbe fogadták, hogy Dégenfeld nyer. És mi nem szurtuk ki a nyert szemeket. Be volt osztva előre, hogy a nyári választásnál kit fognak a familiából polgármesternek, város gazdának, ügyésznek, tak. pénztári igazgatónak, ügyésznek, bank főkönyvelőnek választani és most már ez kétséges.

De az éberség meg van, minderült fülek vannak. Igaza van egy híres francia írónak, hogy az utczának szeme, a falnak füle vagyon, csak az a baj, hogy az a mi jó nepünk mely a szabadelvű párthoz tartozik, függetlenségi elvei daczára orrában türi a családi part vezető karikáját s mint Bárszony Bálint mondja „kevesen vagyunk ott kik véleményét merünk mondani és nem mindenben engedjük vezetetni magunkat.”

A part zómet azonban a családon kívül a koresmarosok, a hentesek, a sertés hizlók, a kuprezek teszik általában csak, kikkel könnyen el lehet egy kis hivatalos presszióval banni. Érdekes ezen emberek vallomása, de fájó is. Hiszen a legtöbb 48-as ember volt, de ez üzletet kénytelen elvételről lemondani. Azonban derülni fog, már január 19 én 11 Dégenfeld szavazó vett részt a 48-asok bankettjén, márczius 14 ére e szám megtízszereződik. Úgy legyen.

Ti. R. I. K.

Nyilttér.*

Nyilatkozat.

Alóírott tisztelettel kijelentem, hogy nyílt levelemben foglalt (dr. Burger saját szavai) csupán a tisztességtelen reclamra vonatkoznak, mert a többi az én saját véleményem és szavam. Nekem azokkal a szavakkal sem volt szándékom a t. szövetséget sérteni, de megengedve, hogy irályomból a t. szövetség mégis azt velné kiolvasni, tőle ezennel bocsánatot kérek. Tisztelettel

Borsy Lajos.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

A legjobb és legegészségesebb
üditő-ital,
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cognackal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő ízű
vegyületeket ad: a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
legfinább gyógyvíz
SZANYU-KUT
oltja a szomjat, hűsit és felfrísít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikkasztó hatása ellen.

Lukács Emil dr.

ügyvédi irodáját

Debreczenben, Piacz n. 38 sz. (Schäffer-ház)
a posta mellett

megnyitotta.

Uri lakás kiadó

1902. május 1 től.

Kossuth-u. 9 sz. udvari 3 szobás lakás

modern berendezéssel.

Értekezhetni:

Kardos László

üzletében.

APRÓ HIRDETESEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Kiadó Rákóczi utca 60 sz. ház aug. 1-től, mely áll 6 szobából, egy felső konyha, 4 pincze szoba, jó ivóvíz, fasszín és kerttel, értekezhetni lehet ugyanott 62 sz. háztulajdonossal.

Legjobb a Borsy-féle Pemetefű cukorka. Kapható Borsy cukrázdájában, Jóna és Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 ft.

2 nagyobb urilakás,

melynek mindegyike 5 szoba, fürdő szoba és mellékhelyiségekből áll, légszesz világítással, udvari vízvezetékekkel, a legnagyobb kényelemmel berendezve, esetleg istállóval együtt máj. 1-től kiadó Rákóczy-utca 11 sz. (volt Liptai ház.) Értekezhetni ugyanott.

Eladó ház Debreczenben a Hatvan-utca elején piachoz közel eső 8. sz. — 415 négyszögöl területű házastelek kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni Hódy Belánéval Egyháztér 17. Debreczenben.

Ház és udvar május

1 től kezdve kiadó a Hatvan-u. 43 sz. a. v gyümölcs piacon. Értekezhetni Csengeri Ignacz lisztraktárában.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedrő” használata által. Egy doboz 40 ft. Kapható Debreczenben Tóth Béla gyógyszerárában, valamint a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H.-Szoboszián.

28 hold újföld tanyával szoboszlói országot mellett eladó, Vörösmarty-u. 5.

Ha pénzre van szüksége tessék egész bizalommal megkeresni Racz Béla bank biz. irodáját, ahol kölcsönök betáblázására III. helyre is, esetleg személy hitelre, földbirtokosok, ház és szőlőtulajdonosok, valamint 1600 kor. ielüli fixfizetéssel bíró hivatalnokok részére a legjobban és gyorsan kieszközöltenek. Többféle tartozásokat egy helyre convertál. Tőketörlesztéses kölcsönök, minden száz korona után földbirtokra 50 évre tőke és kamatban félévenként 2 kor. 35 ft. és 30 évre 3 kor. 30 ft. fizetendő. Bővebbet: Debreczen, Hunyadi-u. 19. (volt kisvárad, vasut utca.)

Árverési hirdetés.

Néhai Rápoli Sándor örökösei tulajdonát képező debreczeni 5412. számú telekjegyzőkönyvben 2868/b és 2868/b-1. helyrajzi számok alatt felvett Ispotály utca 7-ik sorszámu házas telek önkéntes árverésen elfog adatni.

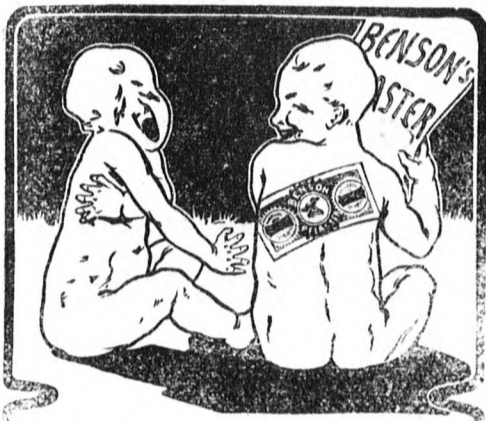
Az árverés megtartására határidőül **1902. évi Március hó 12. napjának délelőtt 9 óráját** — irodámhoz — Szent Anna utca 7. szám — tűzőni ki.

Kikiáltási ár: 14.000 korona.

Az árverési feltételek irodámban, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1902. évi február 20.

Lestyán Adorján.
kir. közjegyző.

Seabury & Johnson-féle

BENSON-TAPASZ

a leghatásosabb szer közhvény, csusz, derékfájás, hátbaj, köhögés és mindenféle meghűléseknél.

Ovakodjunk csekélyebb értékű utánzatoktól.

Kapható Mihalovits J. gyógyszer. Debreczen.
Fitos Ferencz gyógyszer. N.-Károly.
Louis Ritz & Co. Hamburg.

Magkereskedésemet

új helyiségemben, Kossuth-utca 7 sz.

a régi szolid alapokon tetemesen kibővítettem s azt úgy **gazdasági, mint konyhakerti és virágmagokkal** gazdagon felszereltem.

Saját érdekében jól teszi mindenki, mielőtt szükségletét magfélekben fedezné, ha megtekinti magraktáramat s meggyőződést szerez ezésem **kiváló szállító képességéről.** Mintákkal és új nagy

képes árjegyzékkel

szívesen állok rendelkezésre.

Kontsek Géza

magkereskedése.

Előbb **Gaszner Károly.**

Jencs-féle Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan és biztos szer szeplő, pattanások, májfoltok, bőrtarka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megpedestől; megszünteti az arcz és kéz vörösségét. Rendesen használva, a ránczos arczbőrt simává, üdévé teszi.

Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem idézi elő az arczbőr fényességét. **Ára 1 korona.** A hozzávaló **Narancsvirág Poudre** doboza **1 korona.** Kapható:

Jencs Vilmos

„Szt. János“ gyógyszerárban
Budapest, II., Széna-tér.

Főraktár: **Dr. EGGER „Nádor“** gyógyszerára
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárban a Megváltóhoz.

SANTAL EGGER

gyógyító erejével felülmúlja a külföldi szereket.

Kipróbált, orvosilag ajánlott

jó szer, hólyag cső bajoknál és minden oly esetben, hol az orvosok **Santal olajat, Copalvát vagy Cubebát** ajánlanak. A

SANTAL EGGER

tiszta keletindiai Santal olaj tartalma miatt **meglepő sikeres hatása** az ifjúság bántalmainál. Az orvosok is kedvelik, és rendelik 1 üveg ára **3 kor.**

Vidékre a pénz előzetes beküldése után bérmentve **3.40 kor.** Csak a törvényesen védett **Ugris-tej** védj. valódi. Kapható a legtöbb gyógyszerárban **Fő és szétküldési raktár „Nádor”** gyógyszerárban.

Budapest, VI. Váci-körút 17.

Kapható Debreczenben: **Mihalovits Jenő, Tóth Béla és Murakózy László** gyógyszerárban.

Eladó

Debreczen város közelében, kocsin 10-15 percnyi távolban fekvő 492 catast. hold 124 □ öl területű, kitünő jöminőségű, fekete föld talaju

tagbirtok,

urilakkal s gazdasági épületekkel du-san felszerelve, kedvező fizetési s átvehetési feltételekkel.

Értekezhetni **Kovács József** ügyvéddel Debreczenben Hatvan u. 19. sz.

Sok pénzt

1000 koronáig havonta kereshetnek (esetleg mellékeresetként) szolid, becsületes uton bármily társadalmi állásu emberek Bővebb értesítést ad „Reell 149” sz. alatt a hirdetési iroda **E. Kristoffik Insbruck Postfach 36.**

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

orvosi kitünőségek által mint dr. **Braun** tanár, udv. tanácsos, dr. **Drasche** tanár, udv. tan. lovag dr. **Krafft-Ebin** tanár, udv. tan., dr. **Monti** tanár, lovag dr. **Mosetig Moorhg** tanár, dr. **Nuesser** tanár udv. tan., dr. **Schauta** tanár, dr. **Wofeinlechner** tanár által gyakran használtatik és legjobban ajánlatik.

Gyöngék és lábbadozóknak.

Kitüntetések: XI. orvosi congressus **Róma** 1894. IV. Gyógyszerész és vegyészeti congressus **Nápoly** 1894. Kiállítás **Venedig** 1894. **Kiel** 1894. **Amsterdam** 1894 **Berlin** 1895. **Páris** 1895 **Quebek** 1896. **Turin** 1898. **Quebek** 1897. **Canca** 1900. **Nápoly** 1900. **Páris** 1900.

Több mint 1200 orvosi elismervény. Ezen kitünő, újra élesztő szer **kiváló íze** miatt különösen gyermekek és asszonyoknál szívesen vétetik. **Üvegekben 1/2 liter á K 2.40, 1 liter á K 4.40** árusítatik minden gyógyszerárban.

I. Serravallo gyógyszerár Triesztben.

KWISDA FLUID
Kigyó-jel
TOURISTA-FLUID

Erősítés és erömguyítás céljából eredményel használják az összes turisták, kerékpárosok és lovagok nagyobb taverok után.

1 ÜVEG ÁRA 2 KORONA, 1/2 ÜVEG ÁRA 1 KORONA 20 FILLER

Valódi csak leni védjeggyel. Kapható az összes gyógyszerárban.

FŐRAKTÁR: **KREISAPOTHEKE KORNEUBURG BECS** mellett.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölési alkalmazzatik közhvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József, gyógyszerész** Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
caesz. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Szőlővessző és torma eladás.

A gr. Dégenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak tulajdonát képező Erzsébet szőlőtelepről, mely az elmúlt évben már holdanként átlag 40 hektolitert meghaladó termést adott, az alábbi kitűnő minőségű

Szőlővessző-készlet

nagyon olesón eladó és pedig

I. Sima borszőlővesszők ezrenként 5 koronáért:

1. Olasz r. zing	150.000	db.
2. Kövidinka	100.000	"
3. Ezerjó	100.000	"
4. Kádárka	1.000	"
5. Nagyburgundi	100.000	"
6. Oportó	50.000	"
7. Zöld szilvái	50.000	"
8. Erdei	1.000	"

II. Sima csemege szőlővesszők ezrenként 8 koronáért:

1. Passatutti	10.000	db.
2. Piros chasselas	25.000	db.
3. Fehér	25.000	db.

III. gyökeres borszőlővesszők ezrenként 20 koronáért:

ugyanazon fajokból, mint a sima, mintegy 100.000 db.

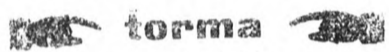
IV. gyökeres csemege szőlővesszők ezrenként 25 koronáért:

1. Piros chasselas	50.000	db.
2. Fehér	5.000	db.

V. Passatutti százanként 4 kor.

5000 db.

Eladó továbbá kitűnő minőségű, mézédés

mázsánként 30 kor.

Torma dugványok igen olesón.

Az utalványok naponként d. e. 9-12-ig válthatók ki az Erzsébet szőlőtelep irodájában Debreczen, Kossuth-u. 32 sz.

Tartósságát 10 évig kereskedem.

Ezen szerkezetet egy 5 éves gyermek is kezelheti.

Célszerűsége, olesósága, tartóssága és kényelmességénél fogva felülmúlhatatlan. A rudak önműködése által az eddig előfordult kellemetlenségek, mint egyoldalú felhuzás, a zsmörök összegömbölyödése vagy azok elszakítása teljesen ki van zárva.

A redőny többször szerinti magasságban megáll, mindenkor feszesen és simán gördül fel, a mi a szövet tartósságára nevére igen előnyös.

Az amerikai redőnyrud bármily ablaknál alkalmazható, a rud be- vagy kiakasztása egyszerű és egy percnyi idő alatt eszközölhető.

Vidéki megrendések azonnal teljesítenek.

Teljes tisztelettel
Csonka Dániel.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Akar ön sok pénzt keresni?

Havonként 1000 korona is kereshető könnyen, kockázat nélkül, becsületos uton. Irja meg címét G. 51. sz. a.

An das Annoncen-Bureau des „Merkur“ Nürnberg Mendelstrasse 23.

Lumarche Albert

nagykárolyi parketgyártmányainak lerakását vakpadlóra vagy aszfaltba rakva, ugyszinte vakpadló, hajó és egyéb

PADOZATOK

elkészítését jótállás és jutányos árak mellett elvállalja

Hoffmann István

a LUMARCHE ALBERT nagykárolyi parketgyárának magyarországi bizományosa. Raktár és iroda:

Budapest, VIII. Kistaludny-u. 6. Nap-u. sarkán ahol mindig dus parket készlet eladásra is telefon tartatik. Telefon

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, miszerint Bécsben a fogászat terén a legújabb módszereket elsajátítottam és egy szakképzett fogtechnikust alkalmaztam.

Fogászati

mütermemben

készítek

Porzellán (yenkins) arany, amalgam és cement töméseket (Plomboc)

fogtechnikai laboratóriumomban

korona és hidmunkákat, (u. n. szájpádlás nélküli fogakat) csapfogakat, műfogak és fogsorokat.

Debreczen, 1902.

Med. univ. Dr. Szász Adolf

fogorvos Széchenyi-u. 1.

A Debreczeni Kölcsönös Segélyző Egylet mint szövetkezet

XVIII-ik rendes közgyűlése

1902. február hó 23-án, d. e. 10 órakor

a városháza nagy tanácstermében

tartatik meg, melynek tárgyai a következők:

1. Igazgatói jelentés a mult üzletév eredményéről.
2. Az évi mérleg, számadások és a felszámoló XIII-ik 1896-ik évtársulat vagyonmérlegének betérjéztése.
3. A felszámoló bizottság valamint a felügyelő bizottság jelentése és ezeknek kapesan a fölmentvény megadása az igazgatóság, felszámoló bizottság és felügyelő bizottság részére.
4. Az igazgatósági jelentésben foglalt indítványok fölötti határozathozatal.
5. A XIV. 1897-iki évtársulat felszámolásához 5 felszámoló bizottsági tag választása.
6. Az alapszabályok kibővítése illetőleg módosítása.
7. A kilépő, elhalt és lemondott igazgatósági tagok és esetleg 2 felügyelő bizottsági tag helyének betöltése.
8. Indítványok (a mennyiben a közgyűlés előtt 14 nappal az igazgatóságnál beadattak.)

Jegyzet: Az évi mérleg és számadások kinyomatva, a közgyűlés előtt 8 nappal az egylet helyiségében a hivatalos órákban átvehetők.

Kivonat az alapszabályokból: 30. és 31. §§. A közgyűlésen a szövetkezet férfi tagjai gyakorolhatják szavazati jogukat. Minden jogosult tag minden törzsbetét után 1 szavazattal bír, de saját törzsbetétei után 10 szavazattal többet senki sem gyakorolhat.

A távollevő tagok, ugyszintén a női tagok, férjük vagy más tagok útján, kiket erre meghatalmaztak, kiskorúak és gondnokság alatt állók csakis igazolt képviselőjük, erkölcsi testületek pedig az ezen célból kijelölt személyek útján gyakorolhatják szavazati jogukat.

Minden tag csak egy ily meghatalmazást vállalhat el és ezen meghatalmazás legfőlemb még 10 szavazatra jogosíthatja.

A szavazás megkönnyítése céljából minden tag szavazati jogosultságáról, szavazatának számáról igazolványt kap, melynek alapján a közgyűlésen szavazólapok adatkak ki.

A közgyűlésen a személyazonosság igazolása kívánható.

Az igazolványok a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig a szövetkezet helyiségében, a törzsbetét könyvek felmutatása ellenében adatkak ki. Ugyanott bemutatódnak a meghatalmazások is.

A közgyűlés helyén vagy idejében igazolványok, vagy igazolvány nélkül szavazólapok nem adatkak ki.

Kelt Debreczenben, az 1902. jan. 20-án tartott igazgatósági ülésből.

Simonffy Imre

kir. tan., egyleti elnök.

Vadon Sándor

jogtanácsos, egyl. jegyző.